

Til Kulturdepartementet

Fra Norske Festivaler (tsanaker@norwayfestivals.com)

Horten 30/1-2023

Innspill til strategi for frivillig kulturliv fra Norske festivaler

Sitat: Strategien skal legge til rette for eit samspel mellom den profesjonelle og frivillige kulturen og bidra til målet om brei deltaking og tilgang på møteplassar og kulturarenaer over heile landet. Arbeidet med strategien ses vidare i samanheng med den igangsette utredninga av regionale kulturfond.

Det er både viktig og bra at det tas tak i dette feltet, det gjennomgår store endringer.

Noen utviklingstrekk:

- Samarbeid og mangfold gjelder mer enn noen gang, det er større konkurranse om folks fritid – ikke minst blant barn og unge
- Profesjonalisering – kulturfrivilligheten spenner fra de helt uformelle aktiviteter og til lag og foreninger som igjen omfatter alt fra rent ulønnet ildsjelsarbeid i alle ledd til mer profesjonelle virksomheter og kombinasjon fra ideelt til kommersielt!
- Alle profesjonelle har startet som amatører og det frivillige kulturliv trenger de profesjonelle instruktører, solister, forbilder. Det frivillige kulturliv har utviklet seg til å være et viktig marked for profesjonelle utøvere og instruktører.
- Lokaler og arenaer: Vi har en samfunnsutvikling der det stiller større kvalitetskrav. Dette underbygges av lovverk med bla arbeidsmiljølov, krav vedr støy, akustikk, hms osv. Dette igjen virker kostnadsdrivende for de som står for aktivitet og arrangement
- Dugnadsånden utfordres hver dag – den store norske folkelige kvaliteten i det frivillige kulturliv trenger oppbacking!
- Arrangementer er ofte knyttet til progresjon og målsettinger for utvikling av frivillige kulturaktiviteter. Festivaler er selvsagt en del av dette. Norske Festivaler kan bidra utførlig til begrunnelse, verdier og ringvirkninger av arrangementssatsing – tilgang til opplevelse og deltagelse er viktig for alle, møteplasser, identitetsbygging og attraksjonsverdi, inkludering etc.... Festivalene er ofte kreative innovatører i det regionale samfunnsliv med positiv innvirkning på så vel næringsliv som lokal offentlig tjenesteyting

Festivalstrategi

Norske Festivaler (NF) har etterlyst en helhetlig festivalpolitikk som har vært lovet siden ordningen med knutepunktinstitusjoner ble nedlagt! – Det er veldig bra at dette nå skal ses i sammenheng i forbindelse med dette utredningsarbeidet. Vi vil gjerne følge opp kontakten videre i denne prosessen! Norske festivaler (NF) har i lengre tid i dialog med departement og politikere i Kulturkomiteen på Stortinget bedt om at det utarbeides en helhetlig festivalstrategi som ivaretar hele festivalfeltet og som legger en plan for regjeringens politikk og satsing innenfor området. (Dette har vært et savn siden «knutepunktordningen» ble nedlagt.)

NF er derfor veldig fornøyd med at det nå skal lages en frivilligstrategi der festivalene inngår. Det er viktig at en i dette arbeidet tar inn i seg hele festivalfeltet. Alle typer kulturuttrykk og alle typer organisering. (Det ivaretas i formålet med «*eit samspel mellom den profesjonelle og frivillige kulturen*») Festival-/festspill og arrangementsfeltet spenner fra de lokale og rent ideelle foreninger til store og mer profesjonelle organisasjoner og kommersielle institusjoner og selskap. Felles for nesten alle er likevel at man baserer en vesentlig del av aktiviteten på frivillig innsats og dugnad i mange ledd i forberedelser og gjennomføring! – Festivalene er virkelig samspill mellom 1. – 2. og 3. sektor i samfunnet!

De fleste festivaler har på et tidspunkt startet som et frivillig initiativ uansett hvordan de er organisert i dag. Hvis ikke strategien skal omfatte hele festivalfeltet, vil det ellers være vanskelig å skille hva som evt skal omfattes eller ikke.

- Hovedutfordringer:

- Økonomi, utgifter, krav og forventninger øker – lokaler, tjenester, osv. Vi henviser også til innspill fra bl.a. Kulturrøm
- Koronapandemien har satt hele verdikjeden tilbake og publikum er fortsatt reservert

Festivalfeltet opplever utfordringer når økonomien strammes inn. Det være seg fra det offentlige eller fra det private sponsormarkedet. Det er da viktig at de offentlige tilskuddet minimum økes i tråd med lønns- og prisvekst slik at en ikke hele tiden får mindre og mindre grunnleggende tilskudd, noe mange festivaler er avhengige av.

Regionale kulturfond

For å sikre en god og bred finansiering av festivalene så er det viktig at «*Regionale kulturfond*» etableres, slik det er varslet og at dette kommer som et supplement til de ordninger som i dag finnes på nasjonalt, regionalt og kommunalt nivå. En må sørge for en innretning på fondet slik at en inkluderer alle typer kulturuttrykk og alle typer organiseringer.

Det er i dag ikke ordninger som i særlig grad ivaretar semiprofesjonelle satsinger og samarbeid mellom profesjonelle og det frivillige kulturliv, samarbeid over kommunegrensene eller større regionale prosjekter/produksjoner.

Festivaler, større regionale kulturarrangement og prosjekter/kulturproduksjoner må kunne være søknadsberettiget.

Det kan virke hensiktsmessig at forvaltningen legges til fylkeskommunene som skal kjenne kulturlivet. Det er viktig at kulturlivet og deres organisasjoner er godt representert i tildelingsutvalg.

Kulturarenaer

Offentlig tilrettelegging bør styrkes bla gjennom egnede arenaer med inkluderende priser – dermed må dette ses i sammenheng med så vel kommuneøkonomi som spillemidler og øvrige tilskuddsordninger som Kulturrom og Kulturfondet mm NF ber om at fordelingsnøkkelen av tippemidlene blir gjennomgått som en del av frivilligstrategien. Vi er av den oppfatning at den skjevfordelingen som i dag eksisterer mellom idrett og kultur bør endres slik at kulturlivet får en større andel av midlene enn de får i dag.

Kompetansebygging - samarbeid - nettverk

Det må stimuleres til å legge til rette for samarbeidsløsninger og fellesavtaler som kan være gunstige for arrangørene. Dette gjelder også kompetanseutvikling I arrangementsfeltet, publikumsbygging etc. Her kan de nasjonale organisasjonene og nettverkene som Norske Festivaler ha betydning.

Videre arbeid

De nasjonale fag- og interesseorganisasjonene som Norske Festivaler vil gjerne bidra videre i prosessen. Da vil vi også kunne gi enda mer konkrete innspill. Vi har god kontakt med store og små festivaler over hele landet.

For Norske festivaler

Øivind Pedersen (sign.)

Styreleder

Truls Sanaker (sign.)

Midlertidig daglig leder